

Cannabisanvändning i Sverige och omvärlden

Ulf Guttormsson
CAN

Konferens om cannabis – risker och åtgärder
2 november 2020
Digital presentation

Upplägg

- Tillgänglighet/utbud/marknad
 - Användningen i Sverige
 - Sverige vs. omvärlden

Men först:

Hasch

Kåda från cannabis sativa/indica pressad till hårda kakor, med ett varierande innehåll av växtdelar. Färgen kan variera från ljust brunt till nästan svart.

Marijuana

Torkade blomställningar och toppskott från cannabis sativa/indica, ibland också blad och delar av stammen. Liknar kokor av torkat hackat gräs/örstkryddor.

THC (delta-9-tetra-hydro-cannabinol) Det rusgivande ämnet.

CBD (Cannabidiol) "Bromsen", kan parera obehagskänslor från THC.

Syntetisk cannabis - "Spice"

Rökmixar med syntetiskt
framställda cannabinoider (NPS:er)

Upplöst i tobak eller andra rökbara
växtdelar

Förr färdiga doser – därefter mest
egen beredning

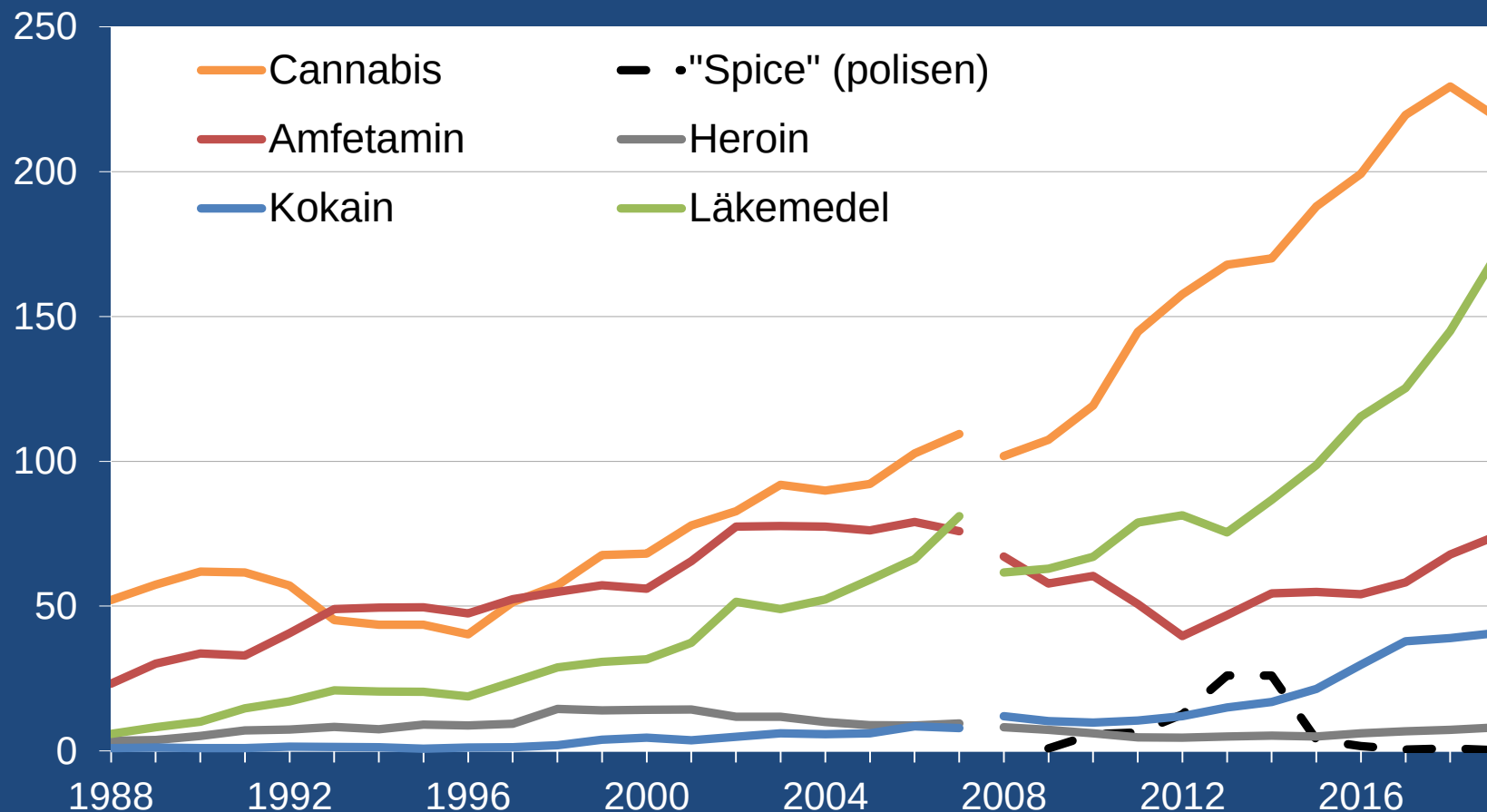
Minst 130 kända varianter. Klassas
successivt, som narkotika eller
hälsofarlig vara

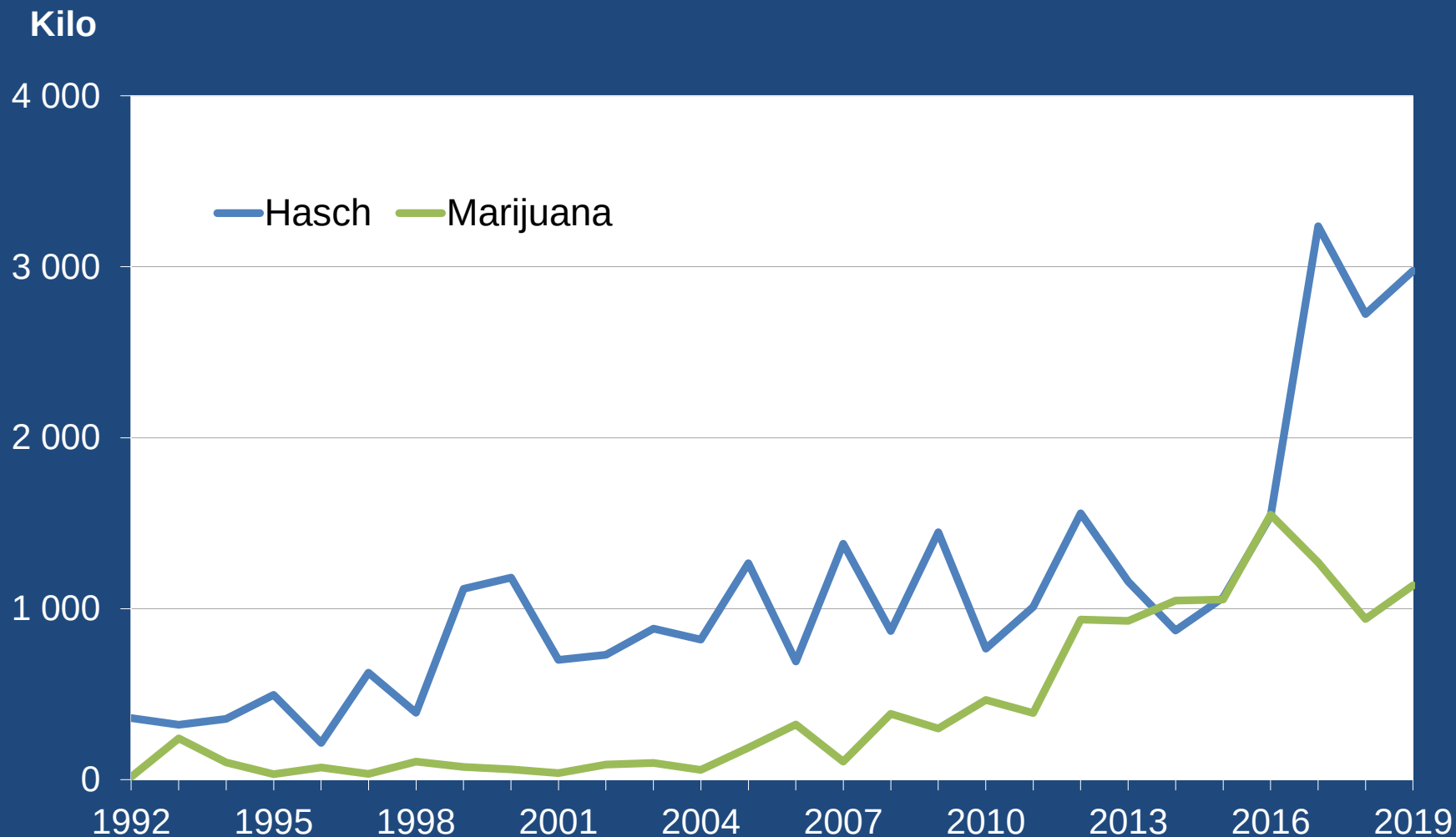
Tillgänglighet

Antal beslag (av tull och polis) av cannabis, amfetamin, "läkemedel", heroin, kokain och "spice", per 100 000 inv. 1988–2019.

Antal/100 000

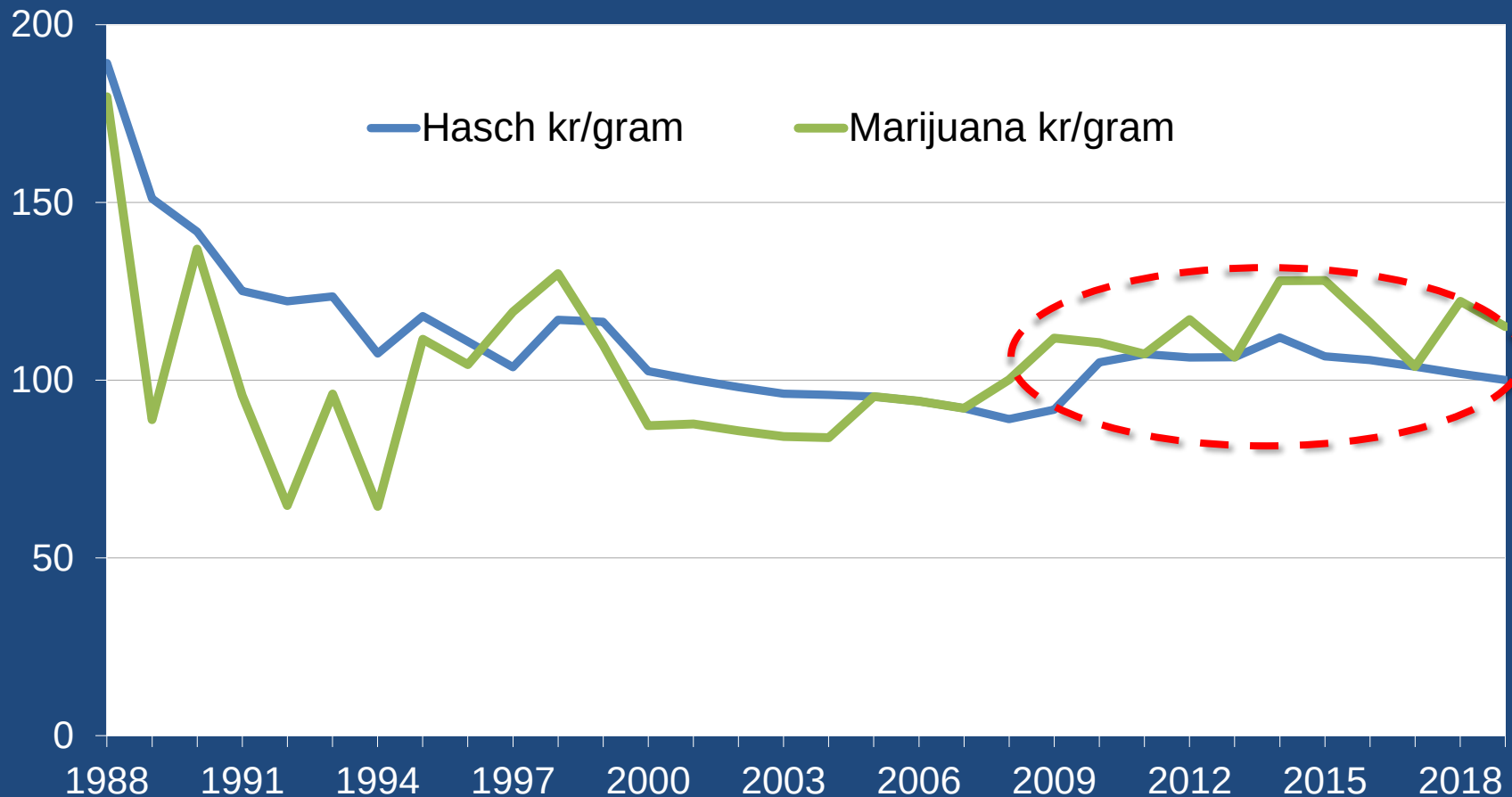

Mängden beslagtagen cannabis (av tull och polis) fördelad på hasch respektive marijuana. 1992–2019.

Prisutveckling för hasch och marijuana i kronor per gram. Gatupriser rapporterade av polisen. Realapriser (SCB:s KPI). 1988–2019.

Kronor

Summering marknaden

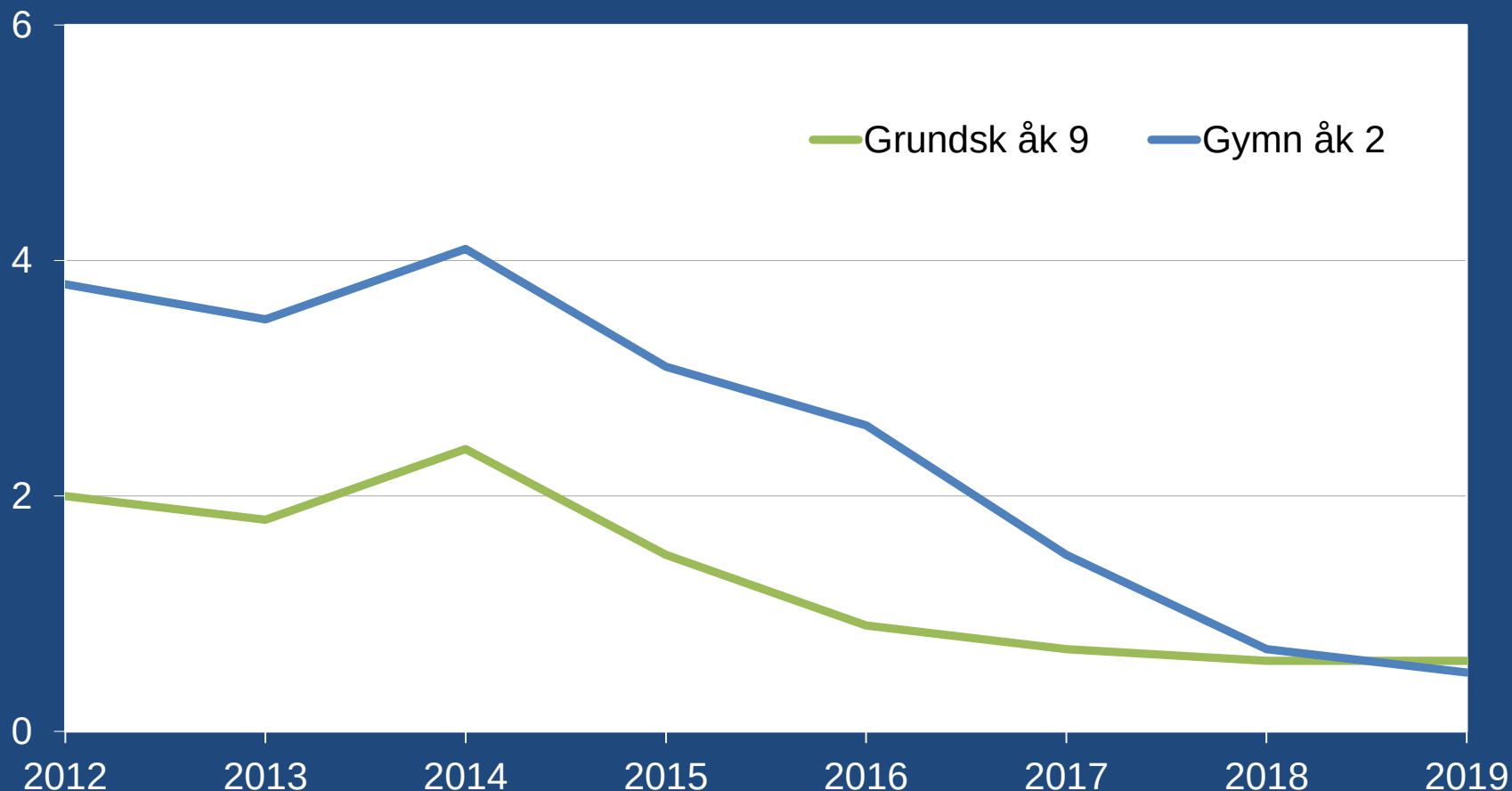
- Idag relativt hög tillgänglighet av cannabis. Till viss del numera inhemsk marijuana, men inte självförsörjande. Marijuana allt vanligare men hasch fortfarande vanligast.
- Vissa prisökningar på hasch och marijuana senaste 5-10 åren, dock fortfarande lägre priser jämfört med läget för 30 år sedan.
- Prisökningarna förklaras av ökad THC-halt under motsvarande tidsperiod. Mer THC per krona för hasch, trots prisökning. Lägre CBD-halt.
- "Spice"/syntetisk cannabis började förekomma i Sverige för ca 10 år sedan. Idag ovanligt.
- Årlig nettoomsättningen på svenska cannabismarknaden cirka 1,2 miljarder.

Konsumtion

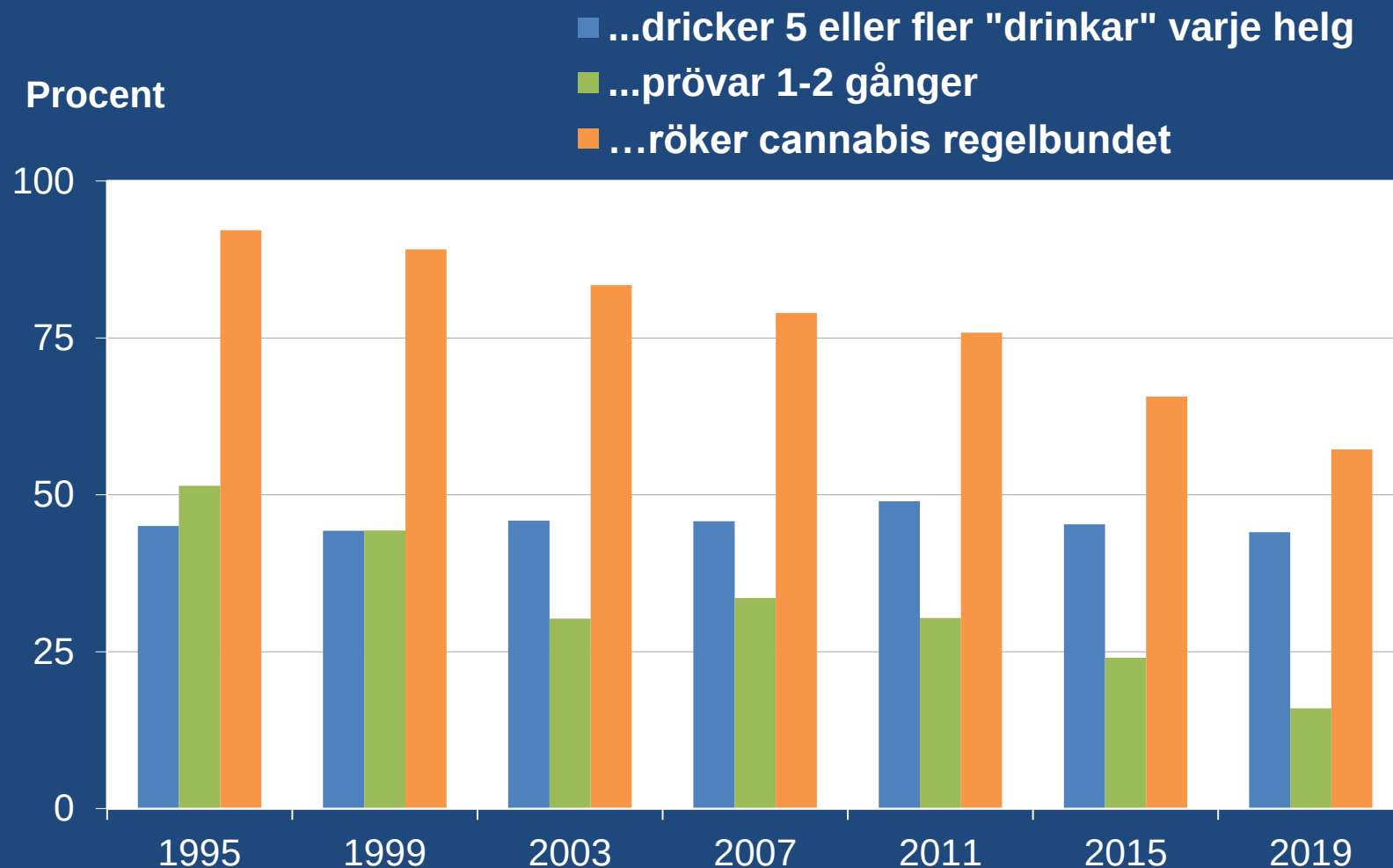
Frågeundersökningar:
Skolungdomar och
vuxna befolkningen

Har testandet av "spice eller liknande rökmixar" bland unga ökat senare år? Livstidserfarenhet. 2012–2019.

Procent

Andelen svenska sextonåriga skolelever som anser att det är stor risk att ta skada om man...

Ungas riskuppfattning och bruk – Hänger det ihop?

Englund A & Svensson J (2020)

CAN Fokusrapport 06

Upp till var och en?

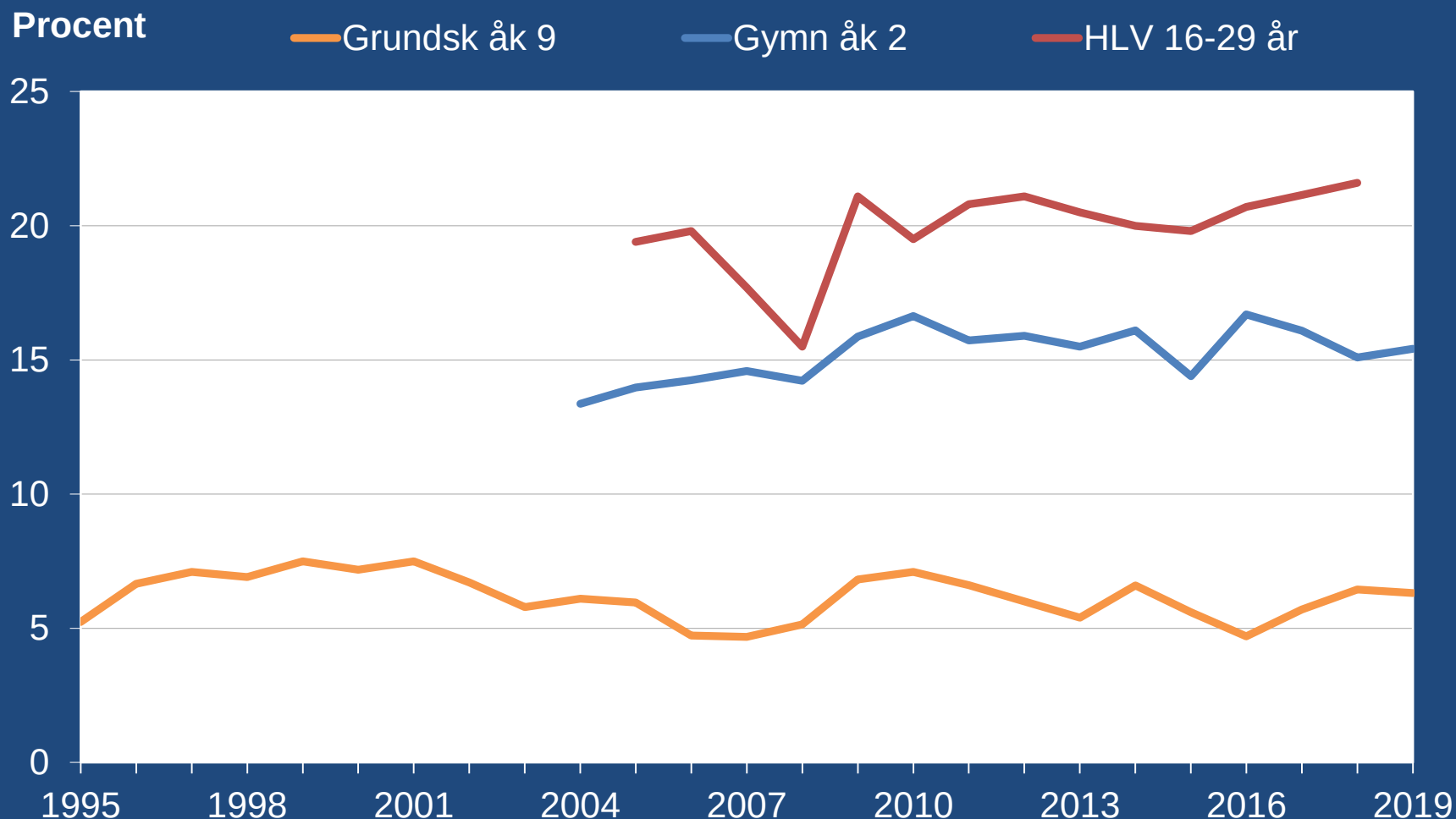
– Förändringar i ungas attityder till
narkotika mellan åren 2003 och 2019

Gripe I (2020)

CAN Fokusrapport 07

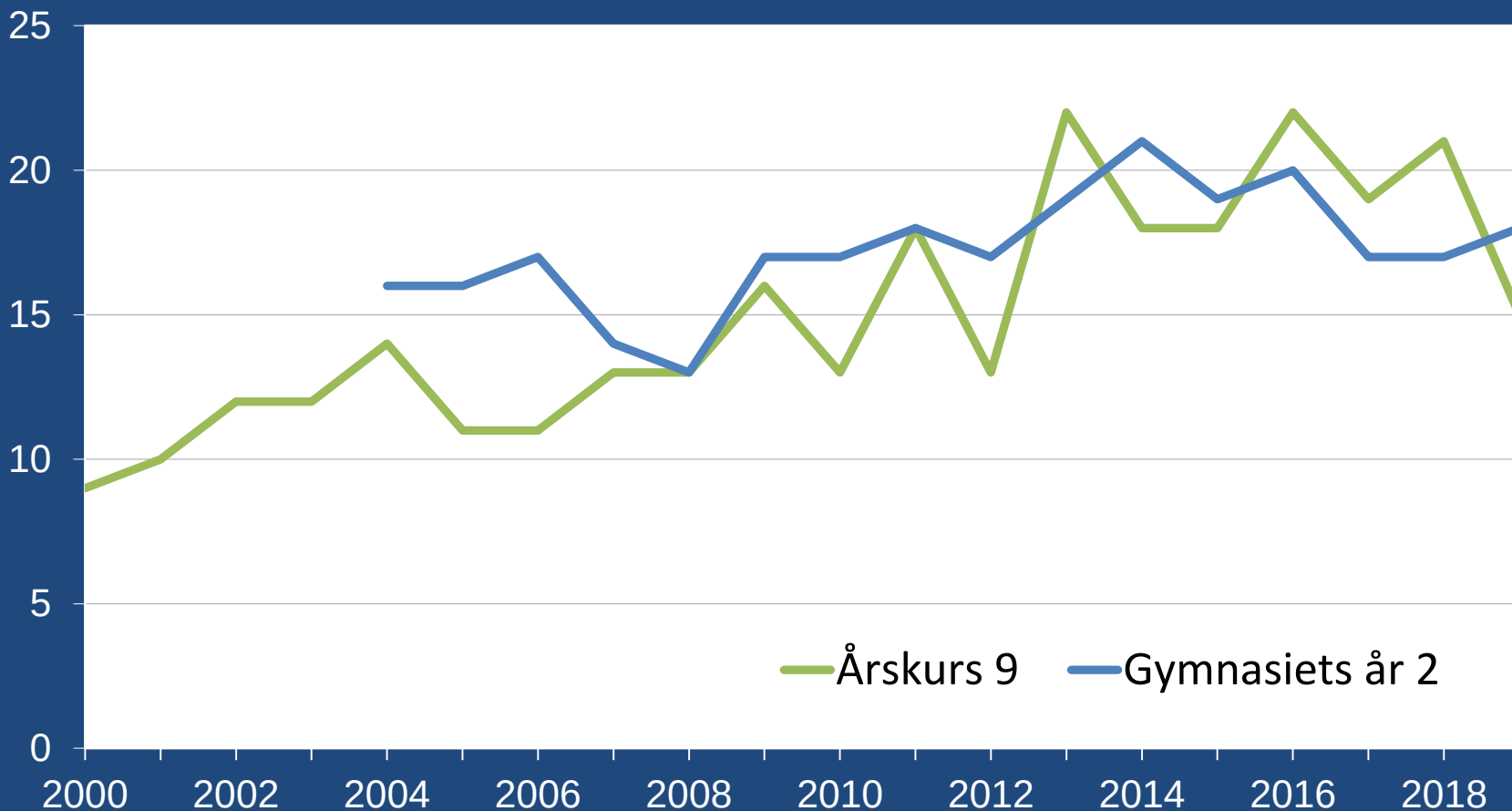

Har testandet av cannabis bland unga ökat under senare år? Livstidserfarenhet. 1995–2019.

Andelen cannabiserfarna skolelever som använt cannabis mer än 20 gånger. 2000–2019.

Procent

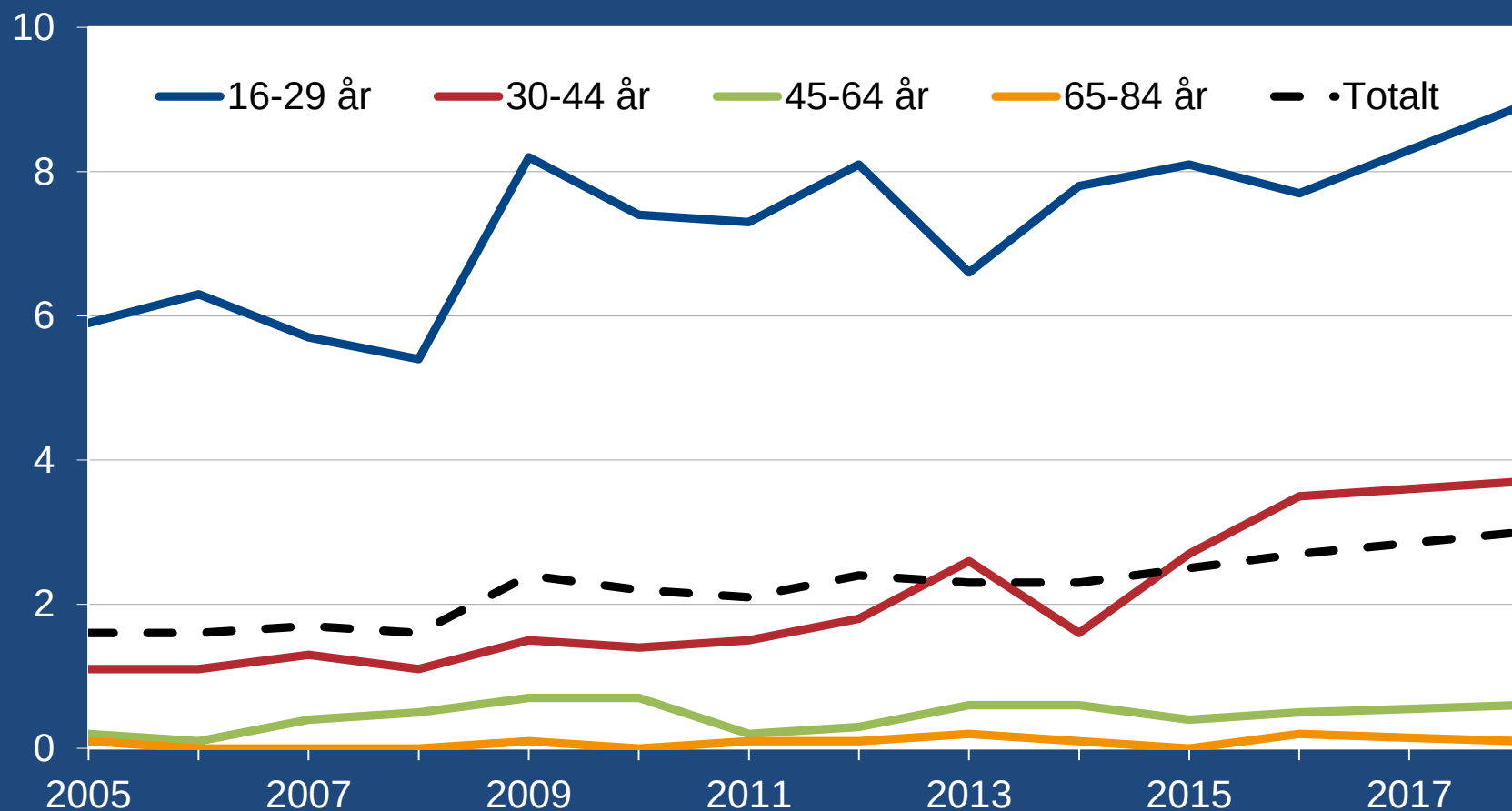

Befolkningen, 16–84 år. 2016/2018.

- Cirka 13 % har prövat cannabis någon gång (m 16%, kv 9%)
Detta motsvarar ca 1 miljon personer i åldersintervallet
- 2,9 % har använt cannabis senaste året (ca 225 000)
- 1,0 % har använt cannabis senaste månaden (ca 80 000)
- Högre nivåer jämfört med 1980- och 90-talen

Andelen i befolkningen som använt cannabis senaste 12 månaderna, efter ålder. 2005–2018.

Procent

Tabell 14. Andel (%) i befolkningen (17–84 år) som har använt cannabis under de senaste 12 månaderna, uppdelat på kön och ålder. 2013 och 2017.

	Kvinnor		Män	
	2013	2017	2013	2017
Totalt	<u>1,5</u>	<u>2,6*</u>	<u>3,5</u>	<u>4,5*</u>
Åldersgrupper				
17–29	5,2	9,3*	11,4	12,3
30–49	0,9	1,8*	2,4	4,9*
50–64	0,2	0,2	0,6	0,9
65–84	0,1	0,3	0,0	0,0

Notering: Alla respondenter ingår i nämnaren, exklusive internt bortfall (de som inte har svarat på den aktuella frågan).

*Statistiskt signifikant förändring på minst 5 %-nivån.

Egenskaper hos användare

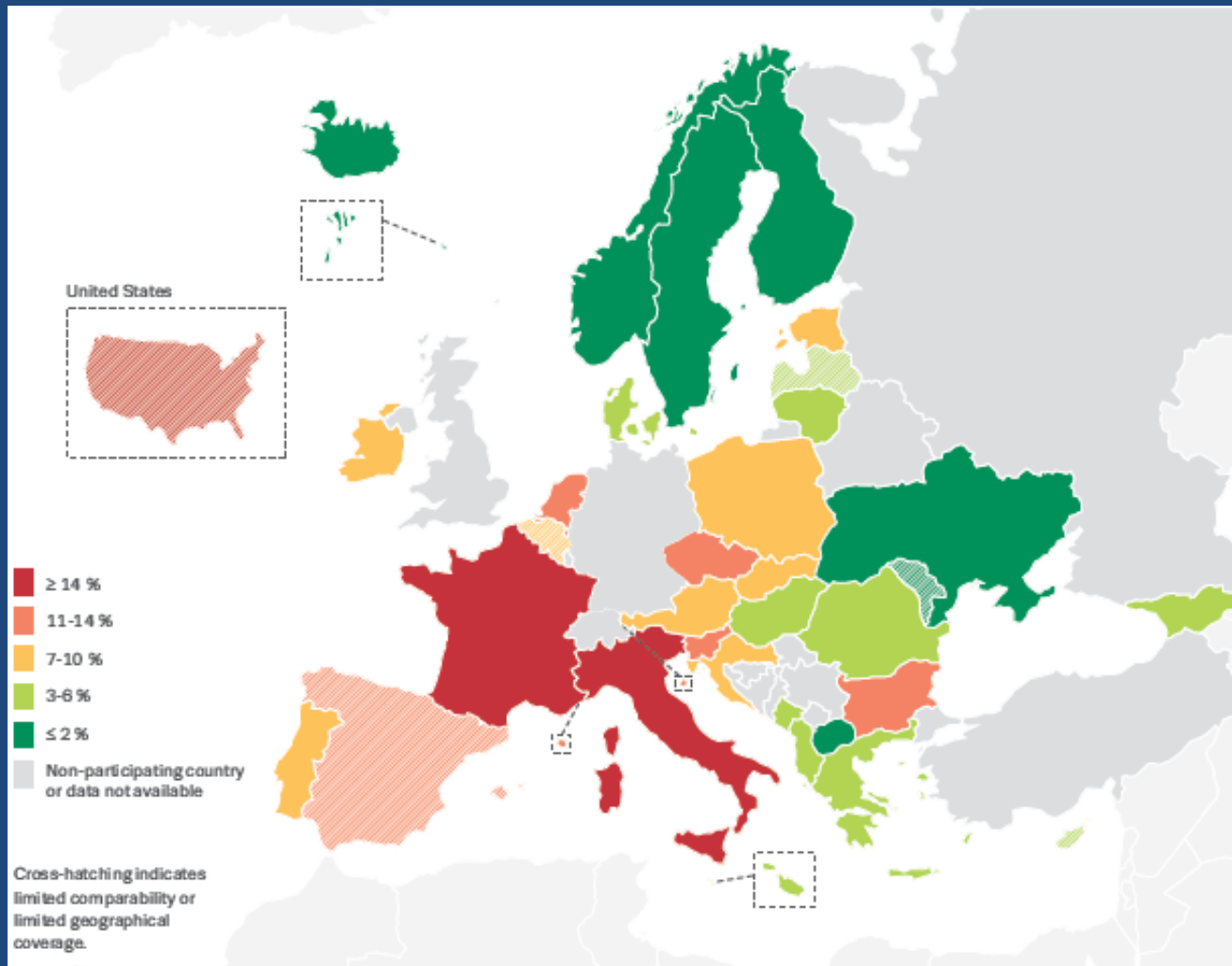
- Använder större kvantiteter alkohol än genomsnittet. Även mera omfattande erfarenheter/konsumtion av andra substanser.
- Skolungdomar som använder cannabis rapporterar flera riskfaktorer än andra (skoltrivsel, riskbedömning av droganvändning, familjerelationer, umgänge, etc). Sambanden gäller i synnerhet dem med mera frekvent konsumtion. (CAN, Skolundersökningarna)
- Unga vuxna, män, storstadsbor, lägre socioekonomisk status (FOHM, HLV)
- Substansbrukssyndrom (narkotika och/eller narkotikaklassade läkemedel) betydligt vanligare i den lägsta inkomstkvartern bland 25–64-åringar. (CAN, V&K)
- Skevt fördelad konsumtion. Mindre grupp konsumerar merparten. Storkonsumenterna har debuterat tidigare (Trautman F, et al 2013)

Europa

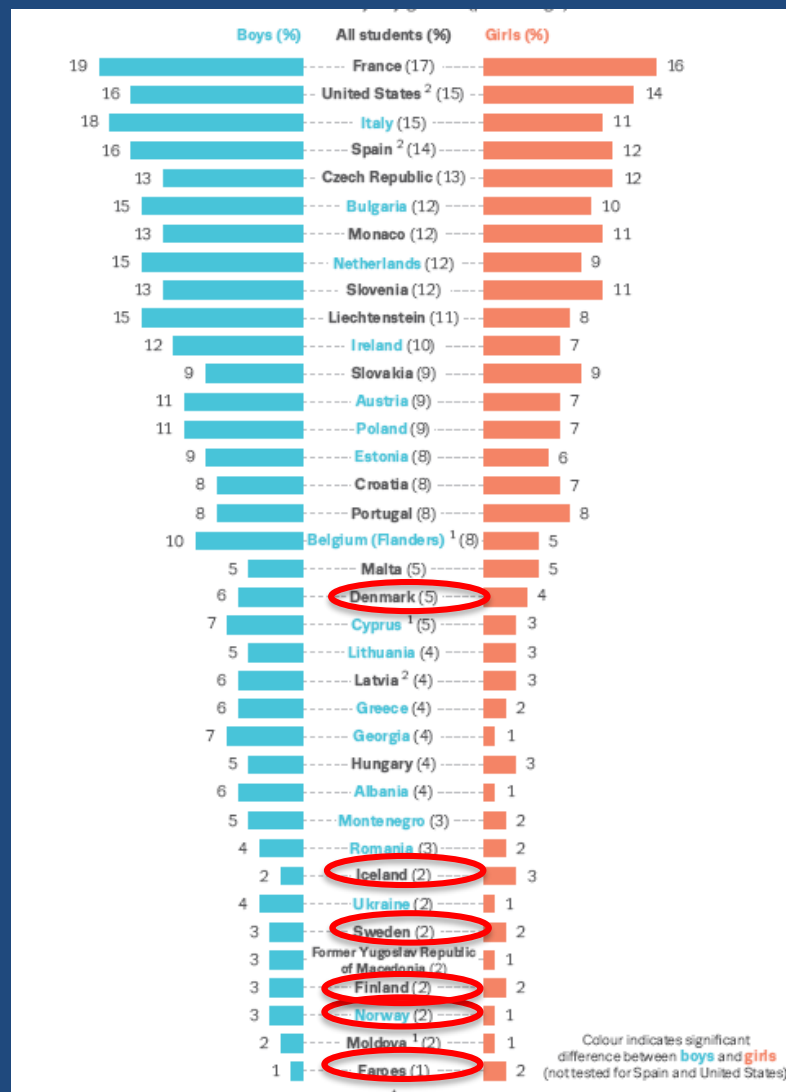

- Cannabis vanligaste narkotikasorten över hela EU. Mer hasch än marijuana. Viss prisökning, stor THC-ökning.
- Omkring 27 % i åldern 15–64 år i EU har prövat cannabis (ca 90 miljoner personer). Cirka 1 % uppskattas använda så gott som dagligen.
- Relativt stabilt läge, men fler länder ökar än minskar (mer utjämnat läge länder emellan).

Andelen 15–16-åriga elever i olika länder som använt cannabis senaste 30 dagarna. 2015.

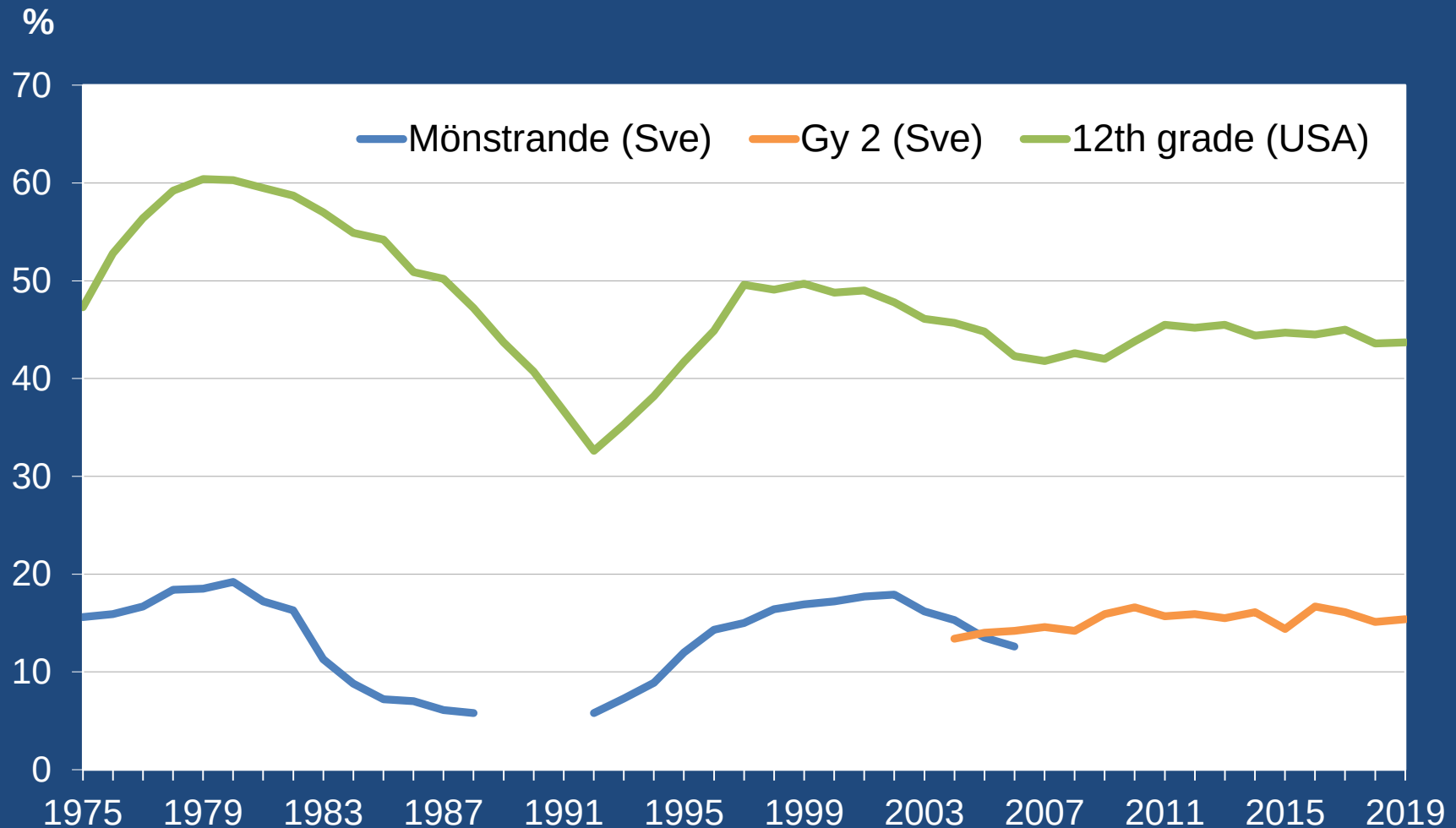

Använt cannabis senaste 30 dagarna efter kön. 2015. Procent.

Erfarenhet av cannabis bland elever i gymnasiets åk 2 och 12th grade i USA. 1975–2019*.

(*All narkotika bland mönstrande)

Avrundning

- Idag förhållandevis hög tillgänglighet på cannabis
- Starkare produkter på marknaden sedan 5–10 år
- Ökad konsumtion, främst bland yngre vuxna
- Minst 80.000 använder cannabis minst en gång i månaden
- Negativ utv: Ökad tillgång och användning, ökad THC-halt och lägre CBD-halt, ansamling med riskfaktorer hos användare
- Positiv utv: Fort. låga konsumtionsnivåer i Sverige jämfört med Västeuropa och USA, syntetisk cannabis nu ovanlig

Tack för uppmärksamheten

Kontakt: ulf.guttormsson@can.se